

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญเพราะกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวิถีการดำเนินชีวิตของคนสังคมเป็นไปอย่างทั่วถึง ครูในฐานะผู้สอนจึงต้องตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะที่จะออกไปดำรงชีวิตในสังคมและโลกได้ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กๆ ในศตวรรษที่ 21 นี้ ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์และคณะ (2558) กล่าวว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) เมื่อผู้เรียนสนใจใคร่รู้และมีทักษะในการหาความรู้ผ่านทางเทคโนโลยีได้แล้ว ทักษะที่สำคัญและจำเป็นคือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งที่ได้ศึกษามาว่าอะไรดี ไม่ดี เหมาะสม ไม่เหมาะสม อะไรเป็นความจริงอะไรเป็นความเท็จ ซึ่งผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องคิดเป็น

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) กล่าวถึง การคิดเป็นว่า เป็นการรู้จักใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจปัญหา รวมทั้งให้มีการคิดอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาเพื่อที่จะตอบรับสิ่งที่เกิดขึ้น ในการพัฒนาศักยภาพทางการคิดของเด็กเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่นานาประเทศกำลังจับตามองและให้ความสำคัญสูงสุดในการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดหรือความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางด้านความคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาเป็นอันดับแรก เพราะพื้นฐานทางการเรียนที่สำคัญทุกวิชาไม่ใช่อยู่ที่การท่องจำแต่เพียงอย่างเดียว ถึงแม้คนที่มีความรู้ความจำอย่างมาก แต่ไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษา สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัญหาที่เรากำลังประสบกันอยู่ เพราะระบบการศึกษาทั้งจุดประสงค์ การเรียนการสอน กิจกรรม ตลอดจนการวัดและประเมินผล เน้นการท่องจำเนื้อหาที่สอนให้กับเด็กจนเกินไป ไม่สามารถพิจารณาถึงสิ่งที่

ตนเองได้รับกังวลกับคะแนนซึ่งเป็นสิ่งสมมติอย่างหนึ่งเพื่อมาวัดคุณภาพหรือระดับการศึกษาของการที่เราจะให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนนั้น เราสามารถสอนให้เด็กรู้จักคิด และนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณค่า การสอนคิดไม่ใช่เป็นเรื่องยากถ้าครูหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทำความเข้าใจและเปิดใจกว้างให้รับกับสิ่งที่เกิดขึ้นจะทำให้การศึกษาในเรื่องของการคิดเกิดขึ้นได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายคำว่า “คิด” หมายความว่า ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาคะเนก้านวม มุ่ง จงใจ ตั้งใจ ส่วนคำว่า “วิเคราะห์” มีความหมายว่าใคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ ดังนั้นคำว่า คิดวิเคราะห์ จึงมีความหมายว่า เป็นการใคร่ครวญ ตรีตรองอย่างละเอียดรอบคอบแยกเป็นส่วนๆ ในเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของเรื่องนั้นๆ และเสนอแนะสิ่งที่เหมาะสมอย่างมีความเป็นธรรมและเป็นไปได้ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการคิดวิเคราะห์จึงสามารถกระทำได้โดยการฝึกทักษะการคิดและให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการคิดวิเคราะห์ สามารถเสนอความคิดของตนและอภิปรายร่วมกันในกลุ่มอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยครูและนักเรียนต่างยอมรับเหตุผลและความคิดของแต่ละคน โดยเชื่อว่าไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยมีผู้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ต่างๆ กันดังนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการจำแนกแจกแจงและแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น สุวิทย์ มูลคำ (2547) ให้ความหมายว่า การคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

การอ่านเป็นทักษะสำคัญในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ การอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องฝึกฝนอย่างมีระบบเพราะการอ่านเป็นทักษะที่สามารถฝึกได้ การฝึกมากทำให้มีความสามารถในการอ่านเพิ่มมากขึ้นตามระดับของการอ่าน การอ่านออกหรือการได้ เป็นการอ่านตามตัวอักษรและตัวสะกดการันต์เท่านั้น แต่อาจออกเสียงไม่ถูกต้อง หรือผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจข้อความที่อ่านถึงแม้จะเข้าใจก็อาจจะเข้าใจไม่ดีพอ หรืออาจจะเข้าใจผิดก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้อ่านเองได้ ส่วนการอ่านเป็นคือ การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพหรือความสามารถในการอ่านได้ถูกต้อง การอ่านได้คล่อง รวดเร็วเข้าใจเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญ ตอบคำถามได้ อ่านแล้วตีความได้ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้มีสมาธิ และอ่านแล้วรู้จักจดบันทึกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ฉวีวรรณ อุทกานันท์ (2542) ความหมายของการอ่าน การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่นำผู้อ่าน

ไปสู่โลกกว้าง ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ ข้อมูลข่าวสารและงานสร้างสรรค์ จัดพิมพ์ในหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ มากมาย นอกจากนี้แล้วข่าวสารสำคัญๆ หลังจากการนำเสนอด้วยการพูด หรืออ่านให้ฟังผ่านสื่อต่างๆ แล้วส่วนใหญ่จะมีการจัดพิมพ์เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานแก่ผู้อ่านในชั้นหลังๆ ความสามารถในการอ่านจึงสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่าองค์กรระดับนานาชาติ เช่น องค์กรศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จะใช้ความสามารถในการรู้หนังสือของประชากรประเทศต่างๆ เป็นดัชนีวัดระดับการพัฒนาของประเทศนั้นๆ โดยมีผู้ให้ความหมายของการอ่านไว้ต่างๆ กันดังนี้ คาร์และคณะ (1983) ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นการตีความ เรื่องที่อ่านและนำความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ความรู้เดิมในการตีความตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สนิท นิมเล็ก (2540) คือ การแปลอักษรออกมาเป็นความคิด แปลงเสียงออกมาเป็นเสียงอ่านและนำความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสื่อความหมาย วัฒนะ บุญจับ (2541) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า “การรับรู้ความหมายจากข้อความหรือถ้อยคำที่จัดพิมพ์ หรือจารึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ปรากฏหรือปรากฏในรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ที่สามารถแปลความหมายหรือตีความหมายได้” กล่าวโดยสรุป การอ่านเป็นการแปลความหมายจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมาย ซึ่งผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้พื้นฐานเดิมที่มีอยู่ ประกอบกับความสามารถในการคิดและความรู้

ความสำคัญของการอ่าน การอ่านมีความจำเป็นสำหรับคนในยุคข้อมูลข่าวสาร ในการแสวงหาความรู้โดยไม่มีที่สิ้นสุด นักการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านดังนี้ วอลเลซ (1992) กล่าวถึงความสำคัญความสามารถในการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่าน เช่น การอ่านป้ายเตือนต่างๆ การอ่านเพื่อความเข้าใจสารว่าหากทำหรือไม่ทำอะไรจะเกิดผลกระทบอย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้การอ่านยังเป็นแหล่งความรู้และให้ความเพลิดเพลินอีกด้วย สาลี รักสุทธี (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านหนังสือได้โดยไม่มีการจัดเวลาและสถานที่สามารถนำไปไหนมาไหนได้ ผู้อ่านสามารถฝึกคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน การส่งเสริมให้มีสมมติ มีสมาธิมากกว่าสื่ออื่น ทั้งนี้เพราะขณะอ่านจิตใจต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ ซึ่งผู้อ่านกำหนดการอ่านด้วยตัวเอง จะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียด อ่านข้ามหรืออ่านทุกตัวอักษรเป็นไปตามใจของผู้อ่าน และฉวีวรรณ คูหานั้นนท์ (2545) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สนองความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุกเรื่องผู้ที่อ่านน้อยหรือไม่อ่าน จะเปรียบเสมือนคนหูหนวก ตาบอด ไม่รู้เรื่องโลกภายนอกจะทำให้ลุ่มหลงมกมายได้ง่าย เพราะความคิดไม่กว้างไกล เชื่อในสิ่งที่ไร้สาระ เพราะติดตามการอ่านน้อยข้อมูลไม่ถูกต้อง จากความคิดเห็นของศึกษาดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า

การอ่านมีความสำคัญที่สุดต่อการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
เพิ่มพูนประสบการณ์ และให้ความบันเทิง

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย และถือว่าเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาวไทย ภาษาไทย
จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารซึ่งกันและกัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้
และประสบการณ์ การพัฒนาความรู้ การคิดวิเคราะห์ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ (2551) หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ไว้ข้อหนึ่งว่า เพื่อให้
การเรียนรู้เกิดลักษณะอันพึงประสงค์ คือ มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน
และรักการค้นคว้า และยังได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย สาระที่ 1 :
การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใ้ว่าใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สำหรับการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติเป็นบุคคลที่มีความ
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้
สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมมีความรู้ทั้งหลักการและทักษะปฏิบัติ
ที่มีมาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ แต่การ
เรียนการสอนที่ผ่านมาไม่ได้นำไปสู่การฝึกให้นักเรียนสามเณรรู้จักคิดสังเคราะห์ รู้จักเลือกข้อมูล
ข่าวสารที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย หากแต่กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นทางด้านความรู้และ
เน้นความจำ ทำให้นักเรียนสามเณรคิดไม่เป็น ทำไม่เป็น แก้ปัญหาไม่เป็น การอ่านเป็นอีกทักษะหนึ่ง
จะช่วยให้นักเรียนสามเณรมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณและรู้จักใช้
วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษ ที่ 21 ตาม
สมณสาธูปและหลักธรรมคำสั่งสอน

มหานิบาตชาดกเป็นคำสอนที่รวมอยู่ในพระสุตตันตปิฎกเป็นวิธีสอนอย่างหนึ่งของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ทรงนำตัวอย่างบุคคลในอดีตมาเล่าให้พระสาวกฟังใน โอกาสต่างๆ
ซึ่งเป็นข้อชี้ให้เห็นแบบอย่างในทางที่ดีและทางที่ไม่ดีที่บุคคล ควรบำเพ็ญและควรละและนอกจาก
จะมีชาดกในพระสุตตันตปิฎกแล้ว ยังมีเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธรเจ้าที่ทรงบำเพ็ญบารมีในชาติ
ต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องเช่นเดียวกับชาดก แต่เน้นการบำเพ็ญพระบารมีในชาตินั้นๆ เรียกว่า จริยาปิฎกอีก
ด้วย เมื่อนักเรียนสามเณรได้นำมาเทศน์หรืออ่านวรรณกรรมเรื่องนี้แล้วย่อมเกิดความซาบซึ้งบันเทิง
ใจ และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณและไตร่ตรอง สามารถแสวงหาความรู้
ได้ด้วยตนเอง และทักษะปฏิบัติที่มีมาตรฐานตามหลักธรรมคำสั่งสอน นอกจากนี้ ผู้ฟังยังศรัทธาตัว
เอกของเรื่องทีกล่าวว่า เป็นพระโพธิสัตว์ คือ ชาติปางก่อนของพระพุทธเจ้า จึงมักจะจดจำพฤติกรรม
และจริยวัตรมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต หรือนำมาอบรมบุตรหลานของตนอันจะนำพาให้

สังคมเกิดความสงบสุขจึงได้เกิดการถ่ายทอดหรือแปลจากภาษาบาลีเป็นส่วนท้องถิ่นต่างกันไป การศึกษาเรื่องมหานิบาตชาดกนอกจากจะทราบเรื่องราวต่างๆ และการบำเพ็ญเพียรบารมีของ พระพุทธเจ้าแล้ว ยังสามารถทราบถึงคุณค่าของหลักธรรมที่จะนำมาปฏิบัติในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดกเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสามแฉก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดก สำหรับนักเรียนสามแฉก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ
2. เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์การอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดก ของนักเรียนสามแฉก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ
3. เพื่อศึกษาความสามารถการคิดวิเคราะห์การอ่านของนักเรียนสามแฉก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดกของนักเรียนสามแฉก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดกมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. นักเรียนสามแฉกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้ชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดกมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังจากการเรียนรู้ว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนสามแฉกมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์การอ่านไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม
4. ความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดกของนักเรียนสามแฉก อยู่ในระดับมาก

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักเรียนสามแฉก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิเวศธรรมประวัติ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 28 รูป

เนื้อหาหมานิบาดชาดก จำนวน 5 เรื่อง

- เตมีย์ชาดก (พระเตมีย์ใบ้)
- ชนกชาดก (พระมหาชนก)
- สุวรรณสามชาดก (พระสุวรรณสาม)
- มโหสถชาดก (พระมโหสถ)
- ฎริทัตชาดก (พระฎริทัต)

ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น - ชุดกิจกรรมการอ่านหมานิบาดชาดก จำนวน 5 เรื่อง

เนื้อหาหมานิบาดชาดก จำนวน 5 เรื่อง

- เตมีย์ชาดก (พระเตมีย์ใบ้)
- ชนกชาดก (พระมหาชนก)
- สุวรรณสามชาดก (พระสุวรรณสาม)
- มโหสถชาดก (พระมโหสถ)
- ฎริทัตชาดก (พระฎริทัต)

ตัวแปรตาม - ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

- ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
- ความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกรรม

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมการอ่าน หมายถึง เรื่องหมานิบาดชาดก จำนวน 5 เรื่อง ที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงขึ้น ประกอบไปด้วยเนื้อหาหมานิบาดชาดก แบบฝึกทักษะการคิด จำนวน 5 เรื่อง

- เตมีย์ชาดก (พระเตมีย์ใบ้)
- ชนกชาดก (พระมหาชนก)
- สุวรรณสามชาดก (พระสุวรรณสาม)
- มโหสถชาดก (พระมโหสถ)
- ฎริทัตชาดก (พระฎริทัต)

หมานิบาดชาดก หมายถึง ชาดกที่ชุมนุมเรื่องใหญ่เป็นชาดกที่มีเกิน 80 คาถาขึ้นไป ซึ่งมี 10 เรื่อง เรียกว่า ทศชาติ หรือพระเจ้าสิบชาติ เล่าถึงการที่พระโพธิสัตว์เวียนว่ายตายเกิด ถู้อเอา

กำเนิดในชาติต่างๆ ได้พบปะผจญกับเหตุการณ์ดีบ้างชั่วบ้าง แต่ก็ได้พยายามทำความดีติดต่อกันมา กบ้างน้อยบ้างตลอดมา จนเป็นพระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย ที่นำมาใช้ในวิสัยนี้ จำนวน 5 เรื่อง คือ (1) เตมีย์ชาดก (พระเตมีย์ใบ้) (2) ชนกชาดก (พระมหาชนก) (3) สุวรรณสามชาดก (พระสุวรรณสาม) (4) มโหสถชาดก (พระมโหสถ) (5) ฎริทัตชาดก (พระฎริทัต)

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนสามเณรในการพิจารณา ค้นหา ใคร่ครวญ โดยใช้เหตุผลเป็นหลักในการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยง สรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่าง สมบูรณ์แบบอย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจ โดยการใช้หลักการคิดวิเคราะห์ 3 อย่าง คือ การ คิดวิเคราะห์ส่วนประกอบ สามารถแยกแยะ ค้นหาส่วนประกอบหรือเรื่องราวต่างๆ การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์โดยหาความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล ความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้ง และการวิเคราะห์ หลักการ ความสามารถว่าจะอะไรเป็นหลักการสำคัญหรือประเด็นสำคัญบ้างและหาข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดกเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสามเณร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. นักเรียนสามเณรใช้ชุดกิจกรรมการอ่านมหานิบาตชาดกมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังจากการเรียนรู้สูงขึ้น